

Pidä Saaristo Siistinä ry:n VUOSIKERTOMUS 2013

SISÄLTÖ:

Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti	3
Pääsihteerin katsaus vuoteen 2013	4
Jäsenmäärä	6
Hallinto	6
Henkilöstö	6
Talous	7
Toiminta-alueet	7
Projektitoiminta	10
Roope-satamat	15
Tiedotus	15
Sidosryhmätyöskentely	16
Roope-tuotteet	18
Tukijat	19

PIDÄ SAARISTO SIISTINÄ RY LYHYESTI

Pidä Saaristo Siistinä ry on valtakunnallinen vuonna 1969 perustettu veneilijöiden ja vesilläliikkujien ympäristöjärjestö. Yhdistys toimii saaristo- ja rannikkoalueilla sekä Järvi-Suomessa.

Yhdistyksen tehtävänä ja päämääränä on edistää Suomen merialueiden, sisävesien, rantojen ja saariston puhtautta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä veneily- ja retkeilymahdollisuuksia.

PSS ry on luotettava, jäsenperusteinen veneilyn ympäristökysymysten asiantuntijaorganisaatio. Yhdistys osallistuu vesistöjen suojelutyöhön monipuolisesti ja yhdessä muiden vastaavaa työtä tekevien organisaatioiden kanssa. PSS ry tekee myös kansainvälistä yhteistyötä eri organisaatioiden kanssa ja on muun muassa Keep Baltic Tidy -verkoston perustajajäsen. Kansalliset ja kansainväliset projektit ovat tärkeä osa PSS ry:n toimintaa, sillä niiden kautta tuotetaan ympäristötietoa ja -ratkaisuja veneilijöille sekä rannoilla asuville ja liikkuville kansalaisille.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n veneilijöiden jätehuoltopalveluihin kuuluu noin 200 Roska-Rooppistettä. Jätepisteissä kerätään sekajäte sekä useimmiten lajiteltu paperi-, lasi- ja pienmetallijäte. Jätepisteiden yhteydessä on yleensä myös yhdistyksen ylläpitämä kuivakäymälä tai useampia. Lisäksi yhdistyksellä on 30 kelluvaa veneiden käymäläjätteen imutyhjennysasemaa eri vesistöalueilla.

PSS ry:n ympäristökasvatustyön kohderyhmää ovat kaikki vesilläliikkijat: veneilijät, melojat, mökkeilijät, rannikoiden asukkaat, retkeilijät ja satamien pitäjät. Tavoitteena on neuvoa, miten liikua vesillä ympäristöä huomioivalla ja kunnioittavalla tavalla. Kaikilla toiminta-alueillamme noudatamme yhteistä ja tasapuolista toimintatapaa.

PÄÄSIHTEERIN KATSAUS VUOTEEN 2013

Vuosi 2013 oli yhdistykselle hyvä vuosi. Arjen työmme veneilijöiden jätehuollon parissa sujui hyvin joitakin vanhaan aluskalustoon liittyviä ongelmia lukuun ottamatta, saimme yhteyksiä uusiin yhteistyökumppaneihin ja projektien kautta saimme paljon uutta tietoa kerättyä, muun muassa rantojemme roskaantumisesta.

Strategiamme visio tuntuu tulleen todeksi: "PSS ry on tunnettu ja luotettu jäsenperusteinen veneilyn ympäristökysymysten asiantuntijaorganisaatio. Se osallistuu vesistöjen ympäristösuojelutyöhön monipuolisesti tehden yhteistyötä mm. vastaavaa työtä tekevien organisaatioiden, kuntien sekä virkistysalueyhdistysten kanssa."

Jäsenmäärän kasvattaminen on meille jatkuva haaste. Yhdistyksen jäsenmäärä on jo todella kauan pysynyt 12 000 - 13 000 henkilöjäsenen tuntumassa. Tulemme jatkossa jäsenhankinnassamme panostamaenemmän siihen, että kerromme työstämme ja yritämme tehdä sitä näkyväksi. On luotettava siihen, että jos ihmiset kokevat työmme tärkeäksi ja kannatettavaksi, uusia jäseniäkin tulee. Itse koemme tekevämme tärkeää ja merkityksellistä työtä - miksipä eivät muutkin niin tekisi, jos vain siitä tietäisivät?

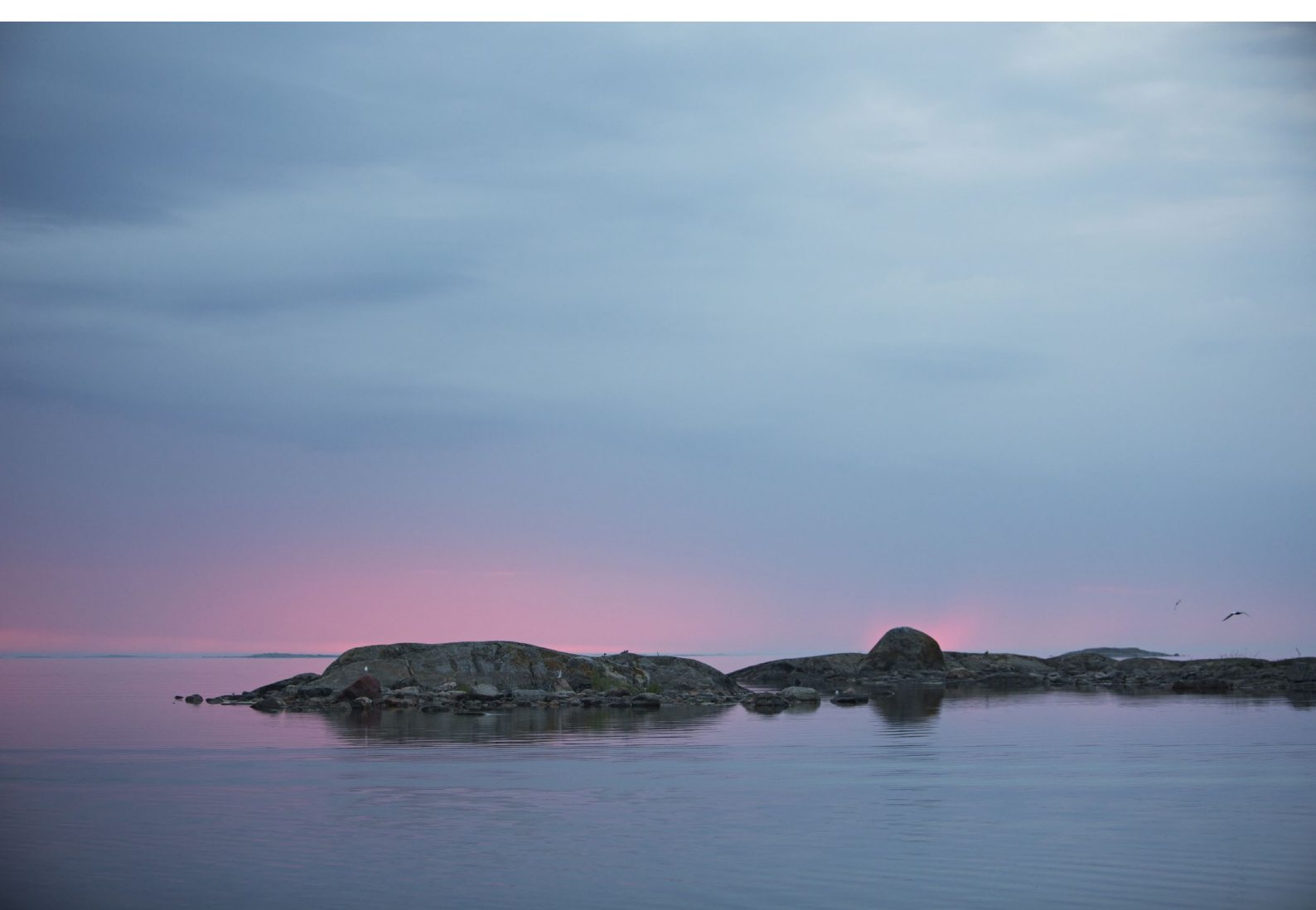
Yhdistyksen taloudellinen tilanne ei onneksi ole kärsinyt ympärillä vellovasta epävarmastataloudellisesta tilanteesta. Tästä saamme kiittää uskollistajajäsenistöämme ja hyviä yhteistyökumppaneitamme.

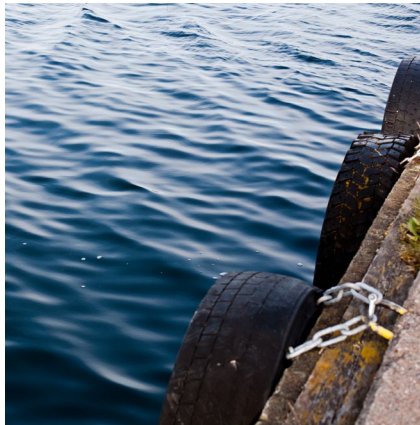
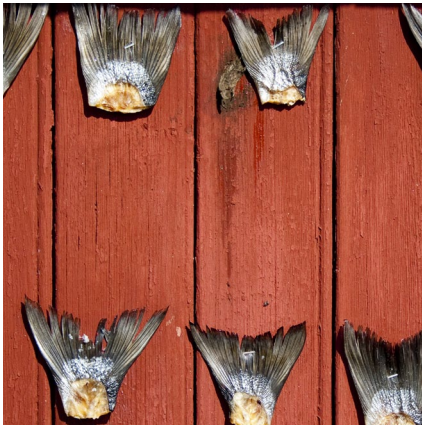

Taloudellisesti olemme kuitenkin suurten haasteiden edessä, sillä aluskalustomme, jonka olemme aikoinaan saaneet joko lahjoituksena tai suuresti tuettuina erilaisten silloisten rahoitusmekanismien kautta, on kipeästi uusimisen tarpeessa. Olemme saaneet kerättyä alkupääomaa aluskannan uusimiseen ja tulevan vuoden aikana laadimme tarkemmat toimintasuunnitelmat, mutta varmaa on, että lisärahoituksen tarvetta tulee olemaan.

Pidä Saaristo Siistinä ry haluaa palvella jäseniään, mutta haluamme myös entistä enemmän sitouttaa jäsenistöä toimintaamme. Haluamme olla jäsenistöömme näköinen yhdistys. Ovet ovat avoinna, otamme vastaan uusia ajatuksia ja ideoita.

Aija Bäckström, pääsihteeri

JÄSENMAÄRÄ

Vuoden 2013 lopussa yhdistyksellä oli 12 525 jäsentä. Edellisen vuoden lopussa jäseniä oli 12 462, joten jäsenmäärä kasvoi 63 jäsenellä (+ 0,5 %).

Jäsenmaksu oli 30 euroa vuonna 2013. Jäsenet saavat vuosittain veneeseen kiinnitettävän Roope-tarran merkiksi jäsenyydestään. Yritysten, yhteisöjen ja veneseurojen on mahdollista liittyä kannatusjäseneksi 400 euron vuosimaksulla. Vuonna 2013 yhdistyksellä oli 53 kannatusjäsentä.

HALLINTO

Pidä Saaristo siistinä ry:n pääkonttori sijaitsee Turussa osoitteessa Puolalankatu 1, 20100 Turku. Entinen pääkonttori, toimistoalus Arkipelagus myytiin naantalilaiselle matkailuyritys Herrankukkaro Oy:lle. Arkipelagus siirrettiin Rymättylään Herrankukkaron kokous- ja koulutuskeskuksen laituriin. Arkipelagus toimii muun muassa infopisteenä, jossa jaetaan PSS ry:n materiaaleja ympäristöstävällisestä vesillä liikkumisesta.

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, jonka toimintaa säätelevät yhdistyksen säännöt ja yhdistyslaki. Hallituksen jäsenet valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Yhdistyksen hallituksessa vuonna 2013 oli ennen vuosikokousta seitsemän jäsentä: puheenjohtaja **Bengt Westerholm**, varapuheenjohtajat **Klas Nyström** ja **Veli-Pekka Manninen** sekä muut jäsenet **Bo Lindholm**, **Björn Grönholm**, **Susanna Lindeman** ja **Olli Naukkarinen**. Vuosikokouksessa eronpyyntönsä jättivät Björn Grönholm sekä Klas Nyström. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin **Christjan Brander**. Bengt Westerholm valittiin uudelleen puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajiksi valittiin Veli-Pekka Manninen ja Bo Lindholm.

Hallitus kokoontui vuoden 2013 aikana seitsemän kertaa: 8.2. ja 3.4. kokoukset pidettiin Helsingissä, 24.4. Helsingissä (kaksi kokousta), 15.-16.5. pidettiin sähköpostikokous, 17.9. kokouset pidettiin Vaasassa ja 28.11. Turussa.

HENKILÖSTÖ

Yhdistyksen pääsihteeri on **Aija Bäckström**. Yhdistyksen vakituinen henkilökunta ja sen sijaiset vuonna 2013:

Turku, pääkonttori
Katriina Murto, projektipäällikkö,
vanhempainvapaalla
Hanna Haaksi, projektipäällikkö

Heini Kaasalainen, projektikoordinaattori
Merelle Ahlman järjestösihteeri
Nora Forsman tiedottaja

Savonlinna, Järvi-Suomen toiminta-alue

Eeva Taimisto, aluepäällikkö
Anu Turunen, aluesihteeri (osa-aikainen)
31.8.2013 asti
Veli-Matti Hartikainen,
projektikoordinaattori 1.4.2013 alkaen,
aluesihteeri (osa-aikainen) 1.11.2013 alkaen

Aluevastaavana *Pohjanlahden toiminta-alueella* työskenteli **Johan Asplund** ja *Pirkanmaalla* **Yrjö Silvennoinen**. Lisäksi Turun konttorissa työskenteli vuoden 2013 aikana kaksi harjoittelijaa.

Yhdistyksen palveluksessa vuonna 2013 oli ympärivuotisesti yhdeksän henkilöä. Kausiluonteisesti kesäajaksi palkattuina oli huoltoaluksilla, jätehuollossa ja toimistotehtävissä vakituisen henkilökunnan lisäksi 28 henkilöä.

TALOUS

Yhdistyksen talous on edelleen vakaalla pohjalla. Ympäristöministeriön myöntämä toiminta-avustus vuonna 2013 oli 492 000 euroa ja jäsenmaksuja kertyi 387 971,39 euroa. Kolmanneksi suurimman tulonlähteen muodostivat yhteistyö-

kumppaneiden rahallinen ja in kind -tuki, joiden arvo oli yhteensä 138 522 euroa. Yhdistyksen päätukijoita olivat Aspo, Beweship, Helvar, LähiTapiola ja Wärtsilä.

Menoeristä suurin oli jätehuoltotyö alus- ja miehistökuluineen muodostaen noin 44 % kokonaiskuluista. Hallinnon osuus kuluista oli noin 36 % ja tiedotuksen noin 20 % kokonaiskuluista. Tilikauden ylijäämä oli 121 546,85 euroa. Hallitus tulee esittämään vuosikokoukselle, että tilikauden ylijäämästä 120 000 euroa siirretään oman pääoman rahastoon, jota on vuosittain kasvatettu uuden huoltoaluksen hankintaa varten.

TOIMINTA-ALUEET

PSS ry:n toiminta-alueet ovat Saaristomeri, Pohjanlahti, Itäinen Suomenlahti, Päijänne, Saimaa ja Pirkanmaa.

Saaristomeren toiminta-alue

Pidä Saaristo Siistinä ry huolsi Saaristomerellä 34 Roope-pistettä. Näistä 27 on yhteistä Turun Seudun Jätehuolto Oy:n (myöh. TSJ) kanssa ja neljä Rouskis Oy:n kanssa. Vuonna 2013 palvelut alueella lisääntyivät yhdellä uudella Roope-jätehuoltopisteellä Brännskärissä. Vastaavasti kauden loputtua Jumon piste poistettiin käytöstä

sen vähäisen käyttötarpeen vuoksi. Yhdistyksen omien kelluvien imutyhjennysasemien tyhjennys on ulkoistettu.

Saaristomeren huoltoalus on M/S Roope ja sen kotisatama on Turun Hirvensalossa. Kausi 2013 sujui jätehuoltotyön osalta hyvin. Roope oli jatkuvasti liikenteessä ilman katkoksia toukokuusta marraskuun alkuun. Kesän 2013 alussa PSS ry:n ja TSJ:n yhteisten jätepisteiden kyltitykset uusittiin.

Paraisten saariston erilliskeräys hoidettiin viikolla 31 kahdella aluksella (toisena m/s Roope) yhteistyössä TSJ:n ja Kuusakoski Oy:n kanssa. Toinen alus vastaanotti maksusta rakennusjätettä ja muuta sekalaista jätettä. Toiseen alukseen sai jättää veloituksetta metalliromua, vaarallista jätettä ja sähkölaitteita.

PSS ry:llä on ollut Trunsön saarella toimintaa vuodesta 1998. Yhdistyksellä on saarella muun muassa jäsensatama ja kaksi vuokrattavaa mökkiä. Mökkien vuokrausta hoiti PSS ry:n toimiston lisäksi matkatoimisto Saaritours Oy.

Trunsön palveluita parannettiin vuonna 2013 Triton Marin Oy:n ja PSS ry:n tekemällä sopimuksella. Saarelle palkattiin kesäksi kaksi saari-

isäntää palvelemaan veneilijöitä satamassa ja pitämään huolta ympäristöstä, luontopolusta ja PSS ry:n rakennuksista. Saari-isäntätoiminta sai veneilijöiltä myönteisen vastaanoton.

Järvi-Suomen toiminta-alue: Saimaa (Vuoksen vesistö) ja Päijänne

Järvi-Suomen aluetoimisto sijaitsee Savonlinnan keskustassa. Järvi-Suomessa PSS ry tekee tiivistä yhteistyötä muun muassa kuntien, Saimaan ja Päijänteen virkistysalueyhdistysten ja Etelä-Karjalan virkistysalueesäitiön kanssa. PSS ry huoltaa Järvi-Suomen alueella 140 retkisatamaa vastaten niiden huollosta, kuivakäymälöistä, saunoista, yleisvalvonnasta ja osassa satamia myös polttopuuhuollosta. Lisäksi Savonlinnan ja Kuopion välillä sijaitsevia retkisatamia huolsi vuonna 2013 9 henkilöä tai yhteistyöyhdistystä.

Järvi-Suomen huoltoalukset ovat M/S Roope-Saimaa ja M/S Roopetar.

Sekä Saimaalla että Päijänteellä vedet olivat poikkeuksellisen korkealla keväällä 2013. Tämän vuoksi jäiden lähtö rikkoi useita laitureita osittain tai kokonaan, erityisesti Saimaan Luonterilla.

Laituririkkojen korjaukset teettivät ennakoitua enemmän töitä molemmilla vesistöalueilla.

Uusia retkisatamia ei vuonna 2013 rakennettu, mutta huoltoalusten miehistöt tekivät olemassa olevien rakenteiden kunnostustöitä sekä täydennysrakentamista Päijänteellä ja Saimaalla.

Kesällä Huoltoalus Roope-Saimaan työskentelyä vaikeuttivat monet laiterikot. Kausi ja sovitut työt pystyttiin kuitenkin hoitamaan. Syksyllä alukselle tehtiin kuntokartoitus, ja talviseisokin 2013-2014 aikana alukselle tehtiin mittavia korjaustöitä.

PSS ry osallistui omalla soutujoukkueella Sulkan Suursoutujen retkisoutusarjaan. Soutujen valvonta- ja turva-aluksena toimi Roope-Saimaa. Roope-Saimaalla olivat avoimet ovet Savonlinnan kesänavauksessa.

Roopetar oli Päijänne Purjehduksessa huolto- ja valvonta-aluksena. Roopettareen pääsi tutustumaan Laukaan sataman kesänavauksessa. Alus miehistöineen olivat myös Lahden Purjehdusseuran vieraina ns. Hökän muikkuillassa. Yhdistys

osallistui myös Kuopion Kallavesj -näyttelyyn ja Liperissä retkisatamatapahtumaan.

Järvi-Suomessa on perinteisesti pidetty keväisin Rokansaaren mökkien siivoustalkoot. Talkoisiin osallistui yksityishenkilöitä, jotka ovat tehneet innokkaasti monenlaista talkootyötä yhdistykselle jo vuosien ajan.

Pohjanlahden toiminta-alue

Pohjanlahdella PSS ry hoitaa 30 jätehuoltopistettä. Alueen huoltoalus on M/S Roope-Botnia, jonka toiminta-alue ulottuu Kokkolasta Vaasan saariston eteläpuolelle. M/S Roope-Botnian kotisatama oli Luodossa. Huoltoaluksen lisäksi alueelle siirrettiin Turusta vene, joka toimi pääasiassa Vaasan saaristossa.

Pohjanlahdella kausi aloitettiin toukokuussa ja se päättyi marraskuun alussa. Pohjanlahdella toimii kaksi suurta jätehuoltoyhtiötä, Ekorosk ja Stormossen, ja molempien kanssa tehdään kiinteää yhteistyötä saariston siistimiseksi niin veneilijöiden kuin kesäasukkaidenkin jätteistä. Miehis-

tö hoiti jätepisteiden, imutyhjennysasemien ja kuivakäymälöiden tyhjennykset sekä vei osaan pisteitä myös polttopuita. Lisäksi miehistö teki huoltopisteissä korjaus- ja rakennustöitä.

Toiminta-alueella järjestettiin vuotuinen romun erilliskeräys Vaasan saaristossa yhteistyössä Stormossenin kanssa elokuun alussa. Keräyksen aikana Vaasan saaristosta tuotiin pois 51,9 tonnia romua - pääasiassa metalliromua, mutta myös vaarallista jätettä, akkuja ja SE-romua.

Uusi ns. Roope-lato otettiin käyttöön Hebenetas-sa. Roope-lato on yhdistetty tulipaikka, laavu ja jäteposte. Talven 2013-2014 aikana vastaava lato on tarkoitus toimittaa myös Rummelgrundetiin. Uudet käymälät toimitettiin Tolvmangrundetiin ja Stora Rummelgrundetiin.

Leader-ohjelmasta haettiin rahoitusta Lars Björkasskärin ja Kopparfurskärin rakenteisiin. Tarkoitus on tehdä Lars Björkasskäriin alustat liikuntaesteisten liikkumista varten ja Kopparfurskärin olemassa olevia rakenteita uusien kauden 2014 aikana. Loppuvuodesta hakemukseen saatiin myönteinen päätös

Pirkanmaan toiminta-alue

Pirkanmaalla toimitaan roskattoman retkeilyn periaatteella, jossa veneilijät tuovat roskansa itse maantien päässä oleviin veneseurojen ja kuntien jäteposteisiin. Yhdistys ylläpitää toiminta-alueella saarissa kuivakäymälöitä sekä kahta imutyhjennyslaitetta. Toiminta-alueella työskentelee aluevastaava omalla veneellään.

PSS oli mukana Ylven junioroileirillä 30.6. sekä Vehkalinnassa Naviksen junnuleirillä 18.7. 22.-27.8. Telankanrannassa Pekkolan koulun oppilaille järjestettiin luonto- ja vesiturvallisuus-päivä.

Pirkanmaalla yhdistyksen työstä suuri osa onkin erityisesti ympäristökasvatustyötä nuorten parissa ja aktiivista yhteydenpitoa venesatamiin (muun muassa kommodorikokouksiin ja SPV:n aluekokouksiin osallistuminen) ja satamien työstämistä mukaan Roope-satamaohjelmaan.

Itäisen Suomenlahden toiminta-alue

PSS ry huoltaa Itäisen Suomenlahden toiminta-alueella viittä retkisatamaa: Majasaarta, Ulko-

ja Sisä-Nuokkoja sekä Lehmäsaarta. Santion rajanylityspaikan septilaite ja käymälä ovat myös yhdistyksen hoitamia.

Alueen palveluihin kuuluu jäteposteitä, kuivakäymälöitä, grillikatoksia ja nuotiopaikkoja sekä kaksi kelluvaa veneiden käymäläjätteen imutyhjennysasemaa.

Yhdistyksellä on alueella osa-aikainen kesätyöntekijä, joka huoltaa kohteet Buster XXL -veneellä. Yhdistys osallistui toukokuun lopussa paikallisten veneseurojen ja Metsähallituksen kanssa Ulko-Tammion siivoustalkoisiin.

PROJEKTITOIMINTA

Erillisprojektit ovat tärkeä osa PSS ry:n toimintaa. Projektirahoituksen avulla yhdistys on pystynyt kehittämään, tutkimaan ja tekemään tutuksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja veneilyn ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Projektien kautta yhdistys on lisännyt kansainvälistä ja kansallista yhteistyötään useiden uusien ja vanhojen sidosryhmien kanssa.

MARLIN - Baltic Marine Litter

Pidä Saaristo Siistinä ry on ollut kahden vuoden ajan mukana Itämeren rantojen roskaantumista tutkineessa MARLIN-projektissa. Vuoden 2013 lopussa päättyneen MARLINin tavoitteina oli roskaantumisen seurantamenetelmän testaamisen ja kehittämisen lisäksi paikantaa roskien lähteitä, laatua ja määrää sekä lisätä tietoutta Itämeren roskaantumisongelmasta.

Merten roskaantuminen on maailmanlaajuinen ongelma, jota ei kuitenkaan ole Itämeressä aiemmin tutkittu. MARLIN-projekti oli ainutlaatuinen, sillä rantojen roskaantumisongelmaa tutkittiin ensimmäisen kerran Suomessa, Ruotsissa, Virossa ja Latviassa yhtenäisen UNEPin kehittämän metodin avulla, jolloin tulokset olivat myös verrannollisia keskenään.

Jokainen maa valitsi tutkittavaksi vähintään kolme keskenään erityyppistä rantaa, joiden roskaantumista seurattiin kolme kertaa vuodessa eri vuodenaikoina. Rannalla olevat roskat laskettiin ja luokiteltiin tarkasti.

Suomessa tutkimusrantoja oli yhdeksän: Parai-

silta Utö, Björkö ja Mustfinn, Turusta Ruissalon Kansanpuisto, Kaarinasta Hovirinta, Helsingistä Pihlajasaari, Kotkasta Lehmäsaaren kaksi rantaa sekä vuonna 2013 projektiin uutena rantana mukaan tullut Raaseporissa sijaitsevan Jussarön Sköthamn. Jokaisella rannalla tehtiin vuonna 2013 tutkimussiivoukset kolmesti.

Ensimmäiset tulokset yllättivät suomalaiset

Helmikuussa 2013 koottiin ensimmäisen projektivuoden tulokset yhteen väliraportiksi, joka esiteltiin lehdistölle Helsingin Vene 13 Båt -messuilla. Välituloksista pääteltiin, että siihen mennessä saatujen tulosten mukaan Suomen rannat olivat muiden tutkimusmaiden rantoja roskaisimpia.

Suurimman kokonaisroskamäärän lisäksi Suomen tutkimusrannoilta löytyi myös eniten tupakan-tumpeja, ja muoviroskien prosentuaalinen osuus oli Suomessa suurin. Väliraportin tulokset saivat tiedostusvälineissä runsaasti huomiota.

Pohjakosketus-valokuvanäyttely

MARLINissa roskaantumisongelmaa pyrittiin tuomaan suuren yleisön tietoisuuteen monin erilaisin ja mieleenpainuvuin keinoin. Kesällä 2012 järjestettiin kolme roskasukellusta Nauvon vierassatamassa, Turun Aurajoessa ja Hangon Itäsatamassa. Sukelluksissa oli paikalla valokuvaaja Anna Liukas, joka dokumentoi pinnan alta ylös nostetut roskat. Valokuvista syntyi Pohjakosketus-näyttely, joka kiersi vuoden 2013 aikana useissa näyttelytiloissa:

Aurajokisäätiön opastuskeskus,

Turku 21.-30.5.2013

Vene 13 Båt -messut, Helsinki 8.-18.2.2013

Luontokeskus Sinisimpukka,

Kasnäs 19.2.-3.4.2013

Luontokeskus Harakka, Helsinki 1.-24.5.2013

Liedon kunnantalo, osana *Siistii vettä* -näyttelyä 14.-30.5.2013

Nauvon vierassatama 1.6.-28.8.2013

Forum Marinum, Turku 2.6.-30.9.2013

Villa Elfvik, Espoo 4.9.-6.10.2013

Raision kirjasto 1.-31.10.2013

Turun kirjasto 3.-31.12.2013

Hangon kirjasto 2.-31.12.2013

MARLIN-projekti oli myös vuonna 2013 mukana satamien roskasukelluksissa. Kansainvälisenä sukelluksen päivänä 11.9. MARLIN-projekti osallistui AWARE-sukellukseen Turun Aurajoessa. Nauvon vierassatamassa sukellettiin puolestaan roskea 10. elokuuta yhteistyössä Turun NMKY:n sukellusjaoston kanssa. Kummassakin tapahtumassa oli paikalla taiteilija Kristiina Tuura tekemässä roskista sukelluspäivän ajan esillä olleita tilataideteoksia.

Onko Suomi puhdas maa?

Valokuvanäyttelyn, satamasukellusten ja eri tapahtumissa roskaantumisasiheen esillä pitämisen lisäksi PSS ry käynnisti vuoden 2013 alussa julistekilpailun Turun Aikuiskoulutuskeskuksen aikuisopiskelijaryhmälle. Tehtävänantona oli suunnitella juliste, joka toisi meren roskaantumista tehokkaasti esille ja havahduttaisi katsojan pohtimaan ongelmaa.

Kilpailun tuomaristoon kuuluivat PSS ry:stä pääsihteeri Aija Bäckström ja tiedottaja Nora Forsman, mainostoimisto Hungry Oy:n luova johtaja **Tuomas Tikka** ja toiminnanjohtaja **Salla-Maria Alanen** Saaristomeren Suojelurahastosta. Voittajaksi valitun julisteen suunnitteli **Minttu Kilpinen**. Hänen julistettaan kuvailtiin tuomaristossa yksinkertaiseksi ja tehokkaaksi ajatusten herättäjäksi. Julistetta jaettiin rannikkoalueen vierassatamiin muistuttamaan veneilijöitä ja vesilläliikkujia kantamaan oma vastuunsa yhteisen saaristoympäristön siistinä pitämisessä.

Asiantuntijat kokoontuivat seminaareihin

PSS ry järjesti Turussa Ruissalon Kansanpuistossa 17.4.2013 Roskaantuminen Itämeren ongelmana -asiantuntijaseminaarin. Mukana oli vaikuttajia muun muassa ympäristöjärjestöistä, ELY-keskuksista ja rannikon kaupungeista. Seminaarivieraat pääsivät myös tositoimiin, eli siivoamaan Kansanpuiston rantaa virallisen siivousmetodin mukaisesti aurinkoisessa kevätssä.

MARLIN-projektin loppuseminaari pidettiin 22.-23.10.2013 Tukholmassa. Seminaariin kokoon-tui projektissa työskentelevien tahojen lisäksi

viranomaisia, tutkijoita sekä kansalaisjärjestöjen ja yksityisten yritysten edustajia keskustelemaan Itämeren roskaantumisongelmasta.

Puheenvuoroissa nostettiin esiin moninaisia ongelmia ja näkökulmia merten roskaantumiseen liittyen, sillä merten roskaantumisen syyt liittyvät ennen kaikkea nykyiseen kulutuskulttuuriin. MARLINin loppuraportti julkaistiin alkuvuodesta 2014.

MARLIN (Baltic Marine Litter) -projekti alkoi 1.9.2011 ja se päättyi 31.12.2013. Projekti rahoitettiin EU:n Interreg IVA Central Baltic -ohjelmasta.

MARLINissa olivat mukana Stiftelsen Håll Sverige Rent (pääpartneri), Ruotsi, Pidä Saaristo Siistinä ry, Suomi, Hoia Eesti Merd, Viro ja Fee Latvia. Kaikki em. järjestöt kuuluvat 1993 perustettuun Keep Baltic Tidy -verkostoon, joka puolestaan on jäsen Itämerineuvostossa (CBSS).

Veneiden pesupaikan ympäristöhyötyjen selvitys

Veneiden pohjissa käytettävien antifouling-maalien sisältämät kasvuston tarttumista estävät aineet, erityisesti sinkki-, kupari- ja myös aiemmin paljon käytetyt tinayhdisteet, vaikuttavat haitallisesti kaikkiin vesieliöihin.

Maalia irtoaa veneiden pohjapesun yhteydessä, ja pesuvedet päätyvät useissa tapauksissa suoraan telakoiden tai kotisatamien rantavesiin. Veneiden pohjanpesupaikka, jossa vedet johdetaan asianmukaisesti saostuskaivoon ja puhdistusjärjestelmään, on yksi tapa veneilyn aiheuttaman ympäristökuormituksen pienentämiseksi.

PSS ry:n pesupaikkahankkeessa Turun Hirvensalossa sijaitsevan Venetelakka Ramstedtin rantaan rakennettiin kaikille avoin veneiden pohjapesupaikka. Pesupaikan oli tarkoitus valmistua jo vuonna 2012, mutta lopulta se saatiin valmiiksi syksyllä 2013. Pesupaikalle on mekaanisen puhdistusjärjestelmän lisäksi asennettu Christian Berner Oy:n vesienpuhdistusjärjestelmä.

Pesuvedet analysoidaan, jotta voidaan selvittää veneiden pohjien pesun yhteydessä irtoavan haitta-ainekuorman suuruus. Tieto on oleellista mahdollisimman ympäristöystävälliseen telakkatoimintaan pyrittäessä, mutta myös erilaisten ympäristöinvestointien kustannushyötyjä tarkasteltaessa.

Turun AKK:n opiskelija Minttu Kilpisen suunnittelema työ
voitti PSS ry:n järjestämän julistekilpailun.

SUOMI ON PUHDAS MAA?

WWW.PIDASAARISTOSIISTINA.FI/PROJEKTIT

Projektiä ovat rahoittaneet Saaristomeren Suojelurahasto, Turku Energia, Christian Berner Oy, Airix Ympäristö Oy ja Wavin-Labko Oy.

RANE-ravinnevirtaprojekti

RANE-ravinnevirtaprojekti käynnistyi toukokuussa 2013. Tavoitteena on Itämeren kuormituksen vähentäminen tehostamalla ravinteiden kiertoa ja vähentämällä harmaavesipäästöjä ja orgaanisten jätteiden merikuljetuksia paikallisesti Saaristomeren alueella. Käytännössä tämä tarkoittaa uusia kuivakäymäläratkaisuja ja astianpesupaikkojen rakentamista. Lisäksi PSS ry aloittaa ensimmäistä kertaa biojätteen keräyksen alueella.

Projektin puitteissa tehdään rakenteellisia uudistuksia kolmeen Saaristomerellä sijaitsevaan kohteeseen: Aspöön, Stenskäriin ja Helsingholmiin. Kaikissa on PSS ry:n jätehuoltopalveluita eli jättepiste ja kuivakäymälöitä. Tarkoituksena onkin uudistaa yhdistyksen jo olemassa olevaa kuivakäymäläverkostoa vastaamaan nykypäivän käyttöastetta.

Uudistettavat kohteet valittiin siksi, että ne ovat suosittuja saaristosatamia, joissa veneilijöitä on liikaa suhteessa kuivakäymälöiden kapasiteetteihin. Satamissa on ollut hajuongelmia eikä käymäläjäte ole kompostoitunut toivotulla tavalla.

Vuoden 2013 aikana uusien kuivakäymälöiden piirustuksen valmistuivat ja kohteille haettiin ja myönnettiin toimenpideluvat. Rakennustyöt aloitettiin syksyllä 2013 Aspössa, muissa kohteissa työt aloitetaan keväällä 2014.

RANE-ravinnevirta-projekti loppuu 30.4.2014. Hanke on osittain Euroopan aluekehitysrahaston rahoittama. Tuen on myöntänyt Varsinais-Suomen liitto. Hanke on saanut EAKR:n ja valtion tukea yhteensä 53 160 euroa. Muita rahoittajia ovat Paraisten kaupunki, Kemiönsaaren kunta ja Pidä Saaristo Siistinä ry.

Muovinen meremme -lyhytdokumentti

Veneilijöiden jätehuolto on yksi Pidä Saaristo Siistinä ry:n ydintoiminnoista, kuten kaikkiin vesilläliikkujiin ulottuva tiedotus- ja ympäristökasvatustoimintakin. MARLIN-projektin myötä yhdistyksessä kasvoi kiinnostus Itämeren roskaantumisongelmaa kohtaan. Vaikka MARLIN

päätyi vuoden 2013 lopussa, jatkaa PSS ry rantojen tutkimussiivouksia ilman ulkopuolista rahoitusta. Ympäristökasvatustyötä varten PSS ry tuotti Muovinen meremme -lyhytdokumentin, joka tuo esille ongelman laajuutta ja erityisesti muovin aiheuttamia haittoja ja vahinkoja meriympäristölle ja ihmisille.

Jätehuoltoyritykset Turun Seudun Jätehuolto Oy, Rouskis Oy ja Kuusakoski Oy tukivat dokumentin tekoa rahoittajina. Lyhytdokumentin toteutti tuotantoyhtiö DirtStudios Osk. Käsikirjoituksesta vastasivat PSS ry:n projektikoordinaattori Heini Kaasalainen ja ohjaaja Kasimir Högnäs.

Dokumentti julkistettiin 6.9.2013. Se on katsottavissa muun muassa PSS ry:n verkkosivuilla ja YouTube-kanavalla.

BalticSeaNow.info

BalticSeaNow.info-projekti alkoi marraskuussa 2009 ja päättyi helmikuussa 2013. BSNI oli Suomen, Ruotsin, Viron ja Latvian yhteishanke, joka käynnistettiin kehittämään uudenlaisia keinoja ympäristötietoisuuden edistämiseksi ja kansalaiskeskustelun aktivoimiseksi. Hanketta veti Turun ammattikorkeakoulu ja PSS ry oli mukana veneilyn asiantuntijana. Vuonna 2013 PSS ry osallistui projektin loppuseminaariin Tallinnassa 15.-16.1. PSS ry:n Heini Kaasalainen ja Hanna Haaksi kirjoittivat myös projektin loppujulkaisuun artikkelin *Involving Boaters in Environmental Work*.

Retkisaatamien kartoitushanke

PSS ry oli vuonna 2013 mukana hankkeessa, jossa kartoitettiin Etelä-Savon kuntien omistamien luonnon- ja retkisaatamien kunnostamis- ja kehittämistarpeet.

Hankkeessa olivat mukana PSS ry:n lisäksi Etelä-Savon kunnat Heinävesi, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna, Sulkava, Punkaharju, Kerimäki, Ristiina ja Saimaan virkistysalueyhdistys. PSS ry koordinoi hanketta ja palkkasi hanketyöntekijäksi Veli-Matti Hartikaisen, joka kiersi kaikki kohteet, arvioi ja dokumentoi ne sekä laatii kuntakohtaiset koosteet. Retkisaatamia ja rantautumispaikkoja löytyi yhteensä 186 eli reilut 60 enemmän, mitä maakuntakaavaan oli merkitty.

Projektin tuloksena syntyi hankkeessa mukana olleiden kuntien ja Saimaan Virkistysalueyhdistyksen retkisatamien kohteittaiset arviot niiden kunnosta ja kehittämistarpeesta. Lisäksi projekti tuotti kokonaiskuvan ja suositukset Etelä-Savon retkisatamien kunnostamis- ja kehittämistarpeesta.

Hanke rahoitettiin osittain EU:n aluekehitysrahastosta, rahoittajaviranomaisena oli Etelä-Savon maakuntaliitto.

ROOPE-SATAMAT

Vuonna 2013 Roope-satamaohjelma oli käynnissä neljättä vuotta. Roope-satamaohjelma on PSS ry:n vuonna 2010 suomalaisille venesatamille suunnittelema ympäristöohjelma. Ohjelman taustalla on yhdistyksen vuosikymmenten kokemus yhteistyöstä venesatamien kanssa.

Roope-satamaohjelman tavoitteena on venesatamien kehittäminen niiden koosta riippumatta sekä ympäristön huomioivien toimintatapojen ja ajatusmallien edistäminen sekä satamanpitäjien että veneilijöiden keskuudessa.

Ohjelman ohjausryhmätyöskentelyyn osallistuu PSS ry:n lisäksi satamien edustajia sekä ympäristöhallinnon, veneilyn ja turvallisuuskysymysten asiantuntijoita. Ohjelmassa oli mukana vuonna 2013 yhteensä 41 satamaa, joista 26 sijaitsi meren rannikolla ja 15 sisävesillä. Vuonna 2013 ohjelmaan tuli mukaan kaksi uutta satamaa, Iniön Norrby ja Tampereen Mustalahti.

TIEDOTUS

Pidä Saaristo Siistinä ry:n tiedotustoiminnan tavoitteena on välittää jäsenille ja muille vesiläiikkejille sekä sidosryhmille ajankohtaista ja luotettavaa tietoa veneilyn ympäristöasioista ja yhdistyksen toiminnasta sekä kannustaa ihmisiä kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan veneillessä ja vesillä retkeillessä. Yhdistyksen tiedostusmateriaalit tehdään suomeksi ja ruotsiksi, joissakin tapauksissa myös muilla kielillä.

Ulkoisen tiedotuksen kanavia olivat vuonna 2013 kahdesti vuodessa ilmestyvä Roope-jäsenlehti, sähköinen uutiskirje, verkko- ja Facebook-sivut. Ajankohtaisista asioista lähetettiin tiedotteita tiedostusvälineille ja järjestettiin tarpeen mukaan lehdistötilaisuuksia.

Toimintaa ja projekteja esiteltiin monissa ja tapahtumissa ja messuilla. Näistä tärkeimpiä olivat: Helsingin Vene 13 Båt -messut 8.-17.2., Kuopion Kallavesj -näyttely 5.-7.4 , Ruisrock, jossa PSS ry oli mukana Itämeri-teltassa 5.-7.7., Sulkavan Suursoudut 12.-14.7., MARLIN-projektiin liittyvät roskasukellukset Nauvon vierassatamassa ja Turun Aurajoessa sekä Helsingin Uiva 16.-19.8. PSS ry:n vuotuinen satamaseminaari pidettiin 21.-22.3. Turussa Turun Pursiseuran koulutustilassa ja Viking Linen M/S Gracella. Seminaariin osallistui 57 satama-, veneily- tai ympäristöalalla työskentelevää henkilöä. Yhdistyksen tukijoille järjestettiin yhteinen tilaisuus Turussa jäämurtaja Sammolla 23.5.

Sisäistä viestintää toteutettiin kuukausiraporteilla, jotka toimitettiin henkilökunnalle ja hallitukselle. Koko henkilökunnan yhteinen kauden lopetustapaaminen pidettiin Rymättylän Herrankukkarossa 31.10.

Vuonna 2013 PSS ry julkaisi kaksi uutta paino-

tuotetta, *Roope-palvelut Saimaalla* -karttaesitteen ja päivitetyn yhdistyksen yleisesitteen. Mediaosumia sanoma- ja aikakauslehdissä, televisiossa ja radiossa oli vuonna 2013 yhteensä 137. Tämän lisäksi PSS ry:llä oli runsaasti internet-osumia, mutta niitä ei ole seurattu järjestelmällisesti.

SIDOSRYHMÄ- TYÖSKENTELY

Pida Saaristo Siistinä ry on mukana monissa verkostoissa, joiden tarkoituksena on parantaa vesiympäristön tilaa tai esimerkiksi kehittää satamatoimintaa. Lisäksi yhdistys tekee yhteistyötä veneseurojen kanssa muun muassa vieraillemalla seurojen tilaisuuksissa puhumassa.

Keep Baltic Tidy

Pida Saaristo Siistinä ry on mukana verkostossa, jossa mukana ovat PSS ry:n lisäksi Stiftelsen Håll

Sverige Rent Ruotsista, Hoia Eesti Merd Viros-
ta, Fee Latvia Latviasta ja Keep St. Petersburg
Venäjältä. Keep Baltic Tidy on jäsen Baltic 21
-verkostossa, joka on toimii Council of the Baltic
States (CBSS) -organisaation alaisuudessa. Keep
Baltic Tidy -verkoston sihteeri on vuorotellen
Ruotsissa ja Suomessa, vuonna 2013 Ruotsissa.

Itämeriviestijät

Itämeriviestijät on Itämeren parissa työskente-
levien viestinnän ammattilaisten muodostama
verkosto, johon kuuluu tällä haavaa noin 50 eri
tahoja: tutkimuslaitoksia, valtion viranomaisia,
yksityisiä säätiöitä ja järjestöjä, ministeriöitä ja
hallintoa sekä yksittäisiä hankkeita ja projekteja.

Pro Saaristomeri

Pro Saaristomeri -ohjelman puitteissa tehdään
rannikkoalueen ja vesien tilan parantamiseen
tähtäävää yhteistyötä seitsemässä eri työryh-
mässä, joihin on liittynyt yli 100 toimijatahoa

kansalaisjärjestöistä suuryrityksiin. Toimintaan
voivat osallistua kaikki maakunnan vesien tilasta
kiinnostuneet. Ohjelma toteuttaa toiminnassaan
rannikkoalueiden yhtenäisen käytön ja hoidon
(ICZM) periaatteita. Pro Saaristomeriryhmässä
yhdistystä edustaa projektipäällikkö.

Suomen Purjehdus Ja Veneily ry

Pidä Saaristo Siistinä ry solmi kumppanuussopi-
muksen Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n kanssa
17.5.2014. Sopimuksella haluttiin tehostaa orga-
nisaatioiden välistä toimintaa, selkeyttää työn-
jakoa ja edistää resurssien tarkoituksenmukaista
käyttöä ja tiedonkulkua organisaatioiden välillä.

Suomenlahtivuoden Kansalaisvaltuuskunta

Pääsihteeri osallistuu Suomenlahtivuoden ajaksi
perustetun kansalaisvaltuuskunnan työhön.
Valtuuskunnassa ovat mukana useimmat Itäisel-
lä Suomenlahdella nimenomaan vesistöasioissa

vaikuttavat tahot ja sen työtä johtaa Matti Vanhanen.

Merenkulun Neuvottelukunnan alainen Veneilyjaosto

Veneilyjaosto kokoaa yhteen vesillä liikkumisen ja veneilyturvallisuuden osaamista. Jaosto toimii viranomaisten, teollisuuden ja kaupan sekä muiden sidosryhmien yhteistyöelimenä ja keskustelufoorumina. Jaosto mahdollistaa keskustelun aina venetekniikasta koulutukseen ja yleiseen vesilläliikkumisen turvallisuuteen. Yhdistystä jaostossa edustaa projektipäällikkö.

ROOPE-TUOTTEET

Roope-tuotemyynnistä vastasi edelleen Pinetta-tuote Oy / Design Hill. Tuotteita myytiin Design Hillin myymälässä Halikossa, PSS ry:n verkkokaupassa, messuilla ja tapahtumissa ja jälleenmyyjien kautta. Vuonna 2013 lanseerattiin kolme uutta Roope-tuotetta: Roope-toilettilaukku, -keittiöpyyhe ja -kynnysmatto.

VUODEN 2013 TUKIJAMME

Päätukijat

Tukijat

dataaito

hungry

Kippari MOOTTORIVENELEHTI

MARINETEK

MOLOK®

POUTAPILVI

s a n o m a

DB SCHENKER

Stormossen

VAINION LIIKENNE

VENET

KIITOS!

Pidä Saaristo Siistinä ry / Puolalankatu 1, 20100 Turku
www.pidasaaristosiistina.fi

